

Gladsaxe Kommune

Social- og sundhedsforvaltningen
Arbejdsmarkedsafdelingen
Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Referat af

Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets

studietur til

Apeldoorn

22.-24. juni 2011

Deltagere

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

Serdal Benli
Poul Reher Jensen
Katrine Skov
Kristoffer Beck
Kristian Niebuhr
Lone Yalcinkaya

Forvaltningsledelsen

Ebbe Holm
Peter Sidelmann

Indledning

Den 22.-24. juni 2011 var Beskæftigelses- og Integrationsudvalget på studietur til Apeldoorn, der er venskabsby med Gladsaxe Kommune. Temaet for turen var beskæftigelsesindsats. Formålet var at hente inspiration og konkrete ideer.

Oplæg om det hollandske pensionssystem

Kommunen havde valgt at invitere Sammy Jones, som arbejder for ABP – den største hollandske pensionskasse, som samler undervisningssektoren under sig – til at holde et oplæg om de hollandske pensionsformer.

Det hollandske pensionssystem er opbygget i tre lag. Den statslige pension, som svarer til folkepensionen, en arbejdsmarkedspension, som svarer til de pensioner, der aftales i de danske overenskomster og tillægspensioner, svarende til frivillige supplerende pensionsindbetalinger.

For at modtage fuld statslig pension, skal man i samtlige år, hvor man er mellem 15 og 65 år, opfylde minimum to ud af de tre følgende krav:

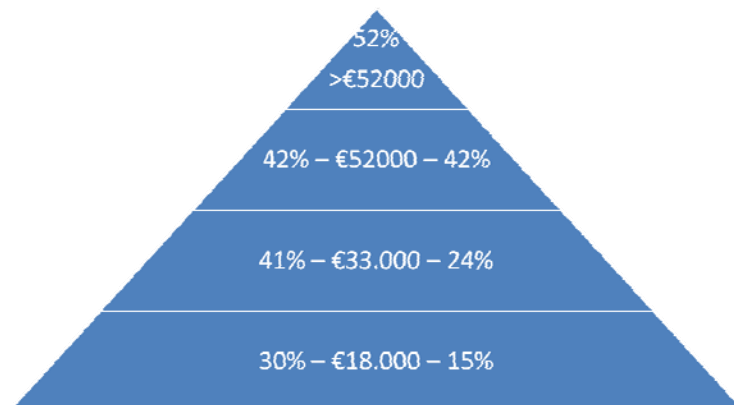
- Bo Holland
- Arbejde i Holland
- Betale skat i Holland

Hvis man ikke opfylder 2 af de tre ovennævnte krav i en årrække, fratrækkes to procent af den statslige pension pr. år, hvor to af de tre krav ikke er opfyldt.

Arbejdsmarkedspensionen er en livstidsydelse fra og med 65 år og beregnes med afsæt i det optjente beløb og en gennemsnitslevealder på 81 år.

For personer underlagt APB indbetaler arbejdsgiver 15 procent i pension, mens arbejdstager indbetaler 7 procent af sin løn. Hvert pensionsordning har hvert sit niveau og der er pensionsordninger, hvor arbejdsgiver betaler mindre end 15 procent.

Holland har samtidig i sit skattesystem indarbejdet et incitament til at bibeholde en tilknytning til arbejdsmarkedet. Personer over 65 år betaler således halvt så meget i skat som personer under 65 år af de første 18.000 Euro. Der er skatterabat helt op til en indkomst på 52.000 Euro, jf. figuren nedenfor, som angiver skatten for personer under 65 år i figurens venstre side og skatteprocenten for personer over 65 år i figurens højre side.

Modtagelse af Borgmester de Graaf efterfulgt af middag

Borgmesteren bød os velkommen. Formanden for Beskæftigelses- og Integrationsudvalget overbragte borgmesteren en gave fra Gladsaxe. Efterfølgende bød borgmesteren på middag på en restaurant tæt på hotellet sammen med ledende embedsmænd fra Apeldoorn kommune.

Besøg i Activerium

Activerium er afdelingen for politik på beskæftigelsesområdet samt tilrettelæggelse af og kontrol med beskæftigelsesområdet. Desuden stedet hvor ledige møder op for at søge nyt job, møder op til "kontrol" og samtale med deres coach /socialrådgiver.

Centret består af fire hovedafdelinger:

- "Arbejde og Participation" – en jobcenterlignende afdeling
- "UWV" – en ydelsesafdeling på det forsikrede område
- "Indkomst og Serviceydelser" – en ydelsesafdeling for det ikke-forsikrede område
- "Stadsbank" – som tager sig af gældssanering og enkeltydelsesområdet.

Det er Activeriums vurdering, at man med samlingen af disse fire områder i højere grad er i stand til at levere en hurtig og effektiv indsats med henblik på at få folk tilbage i beskæftigelse sammenlignet med for 1½ år siden, hvor afdelingerne ikke var samlet.

Besøget rundede en del forskellige emner, som refereres nedenfor

Organiseringen ift. de ledige

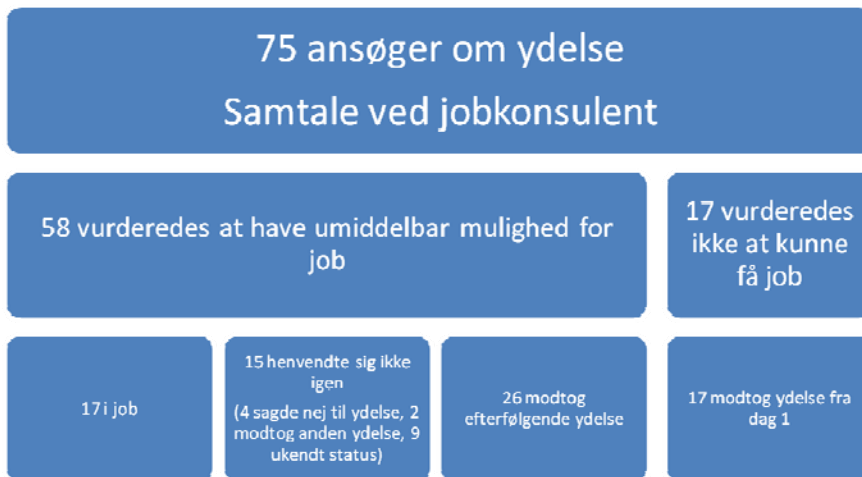
De ledige er opdelt i to hovedgrupper, hhv. de forsikrede og ikke-forsikrede ledige, ligesom i Danmark. "Arbejde og Participation" servicerer begge grupper i forhold til tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

Hverdagen på centret

Ved henvendelser på Activerium vender centret det typiske spørgsmål om ydelser til et spørgsmål om, hvordan vedkommende hurtigt kan komme i job igen.¹ Den ledige kommer til samtale ved en jobkonsulent (coach), med henblik på at de to lægger en plan for, hvordan den ledige hurtigst muligt kommer i job igen. Der er fokus på deltidsarbejde, midlertidige stillinger, vikarjob samt stillinger med lavere kvalifikationskrav end den ledige besidder med henblik på at sikre fortsat fodfæste på arbejdsmarkedet. Der iværksættes straksaktivering for personer, der kan, men ikke vil i job.

Før i tiden satte man udbetaling af ydelser i gang fra første dag. Det er man ophørt med for derved i højere grad at få fokus rettet mod job frem for forsørgelsesydelser. Udbetalingen udsættes 2-4 uger med henblik på at tilskynde til jobsøgning. Nu udbetales der kun ydelser fra første dag for personer med andre problemer end ledighed, som ikke forventes at kunne vende tilbage til arbejdsmarkedet inden for den første måned. Centret havde ført statistik over udfaldene i maj måned. De så således ud:

¹ I tråd med den danske organisering, er det to forskellige afdelinger, der håndterer jobsøgning og udbetaling af ydelser, jf. ovenfor.

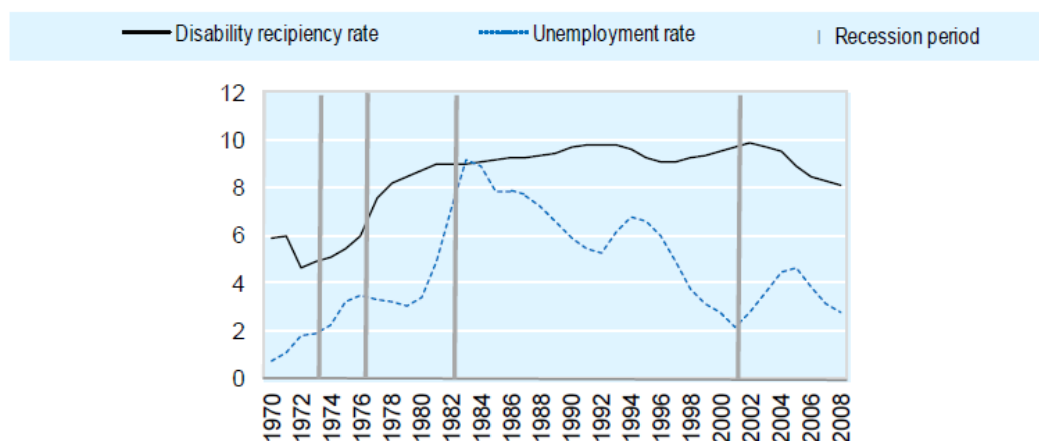

Til sammenligning kan det anføres, at der i april måned var 157 henvendelser i jobcenter Gladsaxe vedr. kontanthjælp, som medførte en ydelsesudbetaling. Gladsaxe Kommune er ca. halvt så stor som Apeldoorn.

Førtidspensionsudfordringen

Siden 1983 har antallet af personer i Holland, der modtager førtidspension været højere end antallet af arbejdsløse, jf. figuren nedenfor

Long-run trends in unemployment and disability reciprocity rates in the Netherlands, 1970-2008 (percentages)

Kilde: OECD, Coping with Labour Shortages: How to bring outsiders back to the Labour Market, Economivs Department Working Paper No. 619

Aktuelt har Holland det næsthøjeste niveau i OECD, kun overgået af Sverige.

Flere reformer indført siden slutningen af 1990'erne og starten af 2000-tallet har med succes reduceret tilstrømningen til førtidspension, herunder:

- Skærpede visitationskriterier
- Medicinsk revurdering af førtidspensionsbevillingen hvert år for unge under 27 og hvert femte år for personer over 27 år
- En forlængelse af sygedagpengeperioden fra et til to år, hvilket øger incitamentet hos virksomhederne til at finde alternative jobmuligheder inden for virksomheden.
- Indførelsen af en "no-risiko-politik" for arbejdsgiverne, hvor UWV i op til 2 år fra ansættelsesdatoen kan dække virksomhedernes sygedagpengeudgifter fra dag 1 for medarbejdere med en tidligere sygdomshistorik

- Styrkelse af incitamenterne til at påtage sig et job, hvor personer, der har arbejdet de seneste 26 uger ud af 36, modtager en indkomstgodtgørelse, som dækker 70 procent af forskellen mellem nuværende og den seneste løn (op til et loft).

I 2013 indføres en lov om arbejde efter evne, som har til hensigt at give bedre mulighed for fleksjoblignende tiltag, hvor arbejdsgiverne kan få lønkomensation svarende til 100 % minus den pågældendes persons restarbejdsevnen.

Activeriums 4 fokusområder

Activerium har særlig fokus på fire områder:

- De unge
- Hjemløse
- Integration af flygtninge og indvandrere
- Selvstændige.

De unge omfatter personer under 27 år i Holland. Indsatsen i forhold til denne målgruppe omfatter i høj grad de samme værktøjer som i Danmark og Gladsaxe.

I forhold til de hjemløse er der, i lighed med i Danmark, ofte tale om en multiproblematik. Denne gruppe får udbetalt ydelse fra dag 1 og man forsøger at afdække problemstillingerne, som kan omfatte gæld, psykiske problemer, misbrug etc. Apeldoorn har forholdsvis mange hjemløse (ca. 300), idet en del af tilbuddene til denne målgruppe varetages af Regionen og Apeldoorn huser mange af disse tilbud. Fx er der i underkanten af 30 herberg i kommunen. Indsatsen i forhold til målgruppen koordineres af Activeriums "jobcenterchef", der således har en tovholderfunktion ift. at tilrettelægge en indsats over for målgruppen som kan føre til tilbagevenden til job. I denne proces trækker jobkonsulenten på kommunens øvrige ressourcer.

Integrationsområdet omfatter personer med opholdstilladelse. Disse borgere er forpligtet til at indgå i et integrationsprogram, der omfatter både kulturelle og sproglige aspekter. Introduktionsprogrammet betales af staten, men der lægges aktuelt op til, at udgifterne til den sproglige opkvalificering fra 2014 skal betales af personerne selv.

Ift. de selvstændige har Activerium mulighed for at yde et startlån på 30.000 Euro og har desuden mulighed for at betale sociale ydelser til de pågældende i løbet af det første år. Dog vil der ofte være tilknyttet et tilbagebetalingskrav til disse ydelser.

Activeriums virksomhedsrettede indsats

Activeriums virksomhedsrettede indsats ligner i høj grad indsatsen i det tidligere AF-system, dvs. man har virksomhedskonsulenter, der opsøger virksomhederne med henblik på at rekvirere ledige stillinger, som kan besættes med ledige kandidater, konsulenterne tilskyndes til netværksdannelse med virksomhederne således at virksomhederne ved stillingsledighed først tager kontakt til Activeriums konsulent inden man afsøger andre muligheder, man organiserer indsatsen i 8 brancheområder med henblik på specialiseret viden om den pågældendes branches behov og udfordringer.

Udfordringen ved denne tilgang er, at når der formidles med afsæt i virksomhedernes behov er der stor risiko, at kun de stærkeste ledige får tilbudt jobmulighederne. Dette øger risikoen for, at langtidsledigheden bider sig fast hos de mere udsatte ledige. I Activerium anerkender man denne risiko, men oplever samtidig at en omvendt formidling (at man forsøger at afsætte en konkret ledig på en virksomhed), virker demotiverende på virksomhederne. I stedet forsøger kommunen at arbejde med sociale klausuler i forbindelse med deres indkøb for ad den vej at give mulighed for jobåbninger til svagere stillede ledige.

Den virksomhedsrettede tilgang er således ret forskellig i Holland og i Danmark, idet de danske jobcentres virksomhedsrettede indsats primært tager afsæt i de områder, hvor markedet ikke fungerer, dvs. flaskehalsområder og paradoksområderne ligesom de danske jobcentre lægger hovedkræfterne i den virksomhedsrettede indsats i at skaffe plads til dem, der har svært ved at få job.

I forbindelse med den virksomhedsrettede indsats gør Activerium brug af forskellige aktive-ringsindsatser, som fx

- Mentorlignende funktioner til oplæring
- No-risk-politik, jf. ovenfor
- Prøveperioder
- Løntilskudslignende tiltag
- Opkvalificeringstiltag

Besøg i Apeldoorns Food Bank

En Food Bank er et sted, familier og enkeltpersoner med et meget begrænset rådighedsbe-løb kan få en ugentlig fødevarerpakke.

Food Banken modtager fødevarer fra forskellige producenter og detailforretninger, som ikke kan afsættes eller hvor sidste salgsdato er eller er på vej til at blive er overskredet. Der kan også være tale om overproduktion. Fx har en af bankens leverandører altid en 3 procents overproduktion som sikkerhedsmargin. Den margin, der ikke anvendes, kan Food Banken afhente.

Food banken blev opfundet i 1967 i Phoenix af John van Hengel, som oprindeligt indsamlede fødevarer til brug for et folkekøkken. Da folkekøkkenet fik flere fødevarer, end det kunne nå at bruge, opstod Food Banken som ide. Food Banken gjorde sit indtog i Europa i 1984, hvor den første filial blev dannet i Frankrig. I 2002 åbnede den første Food Bank i Holland i Rot-terdam.

Apeldoorns Food Bank blev oprettet den 27. januar 2006 af to kristne kvinder og har således eksisteret i 4½ år. I starten delte banken ca. 10 fødevarerpakker ud om måneden. I dag deler banken 272 fødevarerpakker ud om måneden. Antallet er faldet lidt på det seneste grundet mere gunstige konjunkturer.

Der eksisterer i alt 25 Food banker i Holland og de bruger hinanden aktivt til at udveksle va-rer mellem hinanden, hvis nogen har underskud af noget, som andre har overskud af og vice versa.

Al arbejde i Food banken er baseret på frivillighed. Men der er behov for ca. 60.000 kr. årligt til driften (biler til udbringning, husleje, brændstof, elektricitet, materiale til pakning mv.) Food banken har en klausul om, at der ikke må købes fødevarer. Pengene kommer ind via donati-oner fra lokale sponsorer.

Food banken arbejder ud fra 3 formål

1. fattigdomsbekæmpelse
2. Undgå fødevarespild
3. Inklusion af socialt udsatte.

Instanser som kommune, Frelsens Hær mv. kan indstille personer til en fødevarerpakke. Be-rettigelse til en fødevarerpakke afgøres på grundlag af en trangsvurdering.

Kriterierne for at komme i betragtning er, at man max. har et rådighedsbeløb på

- 175 Euro/md for en voksen
- + 60 Euro for en yderligere voksen
- + 25 Euro pr. barn op til 13 år
- + 50 Euro pr. barn over 13 år

Besøg i virksomhedscenter – vej og parkafdelingen

Kommunen har for nylig taget initiativ til at oprette nogle virksomhedscenterlignende tiltag i et samarbejde mellem Activerium og kommunens øvrige forvaltninger. Virksomhedscentret omfatter to til tre ledige borgere med andre problemer end ledighed som kobles sammen med en mentor, der står for den faglige og personlige opkvalificering. I dette tilfælde var der tale om vedligeholdelse af kommunens grønne arealer og personerne var knyttet op på en faglært gartner. Formålet med initiativet er at bringe de pågældende personer tættere på arbejdsmarkedet eller i job ved at løfte de personlige og faglige kompetencer. Projektet har også en afsmittende effekt, idet der også sker et kompetenceløft af de motiverende, coachende og vejledende kompetencer hos de pågældendes mentorer.

Besøg i virksomhedscenter – cykelparkering

Tiltaget er i tråd med ovenstående, om end at de ledige i højere grad arbejder uden tæt supervision af mentor, så barriererne i forhold til arbejdsmarkedet er mindre massive. De ledige oplever i høj grad et medansvar for at drive cykelparkeringen og giver værdifulde input til forbedringsforslag. Kommunen har valgt at gøre cykelparkeringen gratis, hvilket har medført en firedobling af antallet parkerede cykler. Virksomhedscenterkonstruktionen og hermed den lavere lønomkostning har gjort det muligt for kommunen at holde parkeringshuset åbent til kl. 2 om natten på fredag-lørdage. En sådan konstruktion vil givetvis ikke være lovlig i Danmark, idet det kan argumenteres for, at konstruktionen fortrænger ordinære job.

Afslutning

Studieturen sluttede af med et besøg på Het Loo, der er et slot i Apeldoorn. Den symmetriske hollandske barokbygning blev bygget mellem 1684 og 1686 til Stadtholder kong William III og Mary II af England. Efter besøget i slottet og slotsparken var Apeldoorns borgmester vært for en frokost i den nærliggende restaurant.